

Kommissionens arbetsprogram 2015

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet gav den 15 januari 2015 bl.a. näringsutskottet möjlighet att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2015 (KOM(2014) 910).

Kommissionen har uttalat att man kommer att lägga fram förslag som stämmer överens med de tio politiska prioriteringar som kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker redogjort för i sina politiska riktlinjer. Av dessa tio prioriteringar berör fem näringsutskottets beredningsområde. Inom fyra av dessa finns det i årets arbetsprogram nya initiativ som kommissionen planerar att lägga fram under 2015. Näringsutskottet tar i yttrandet upp några av de delar av arbetsprogrammet som berör näringsutskottets beredningsområde och redogör därutöver för sin syn på vissa övergripande frågor.

Utskottets överväganden

Kommissionens arbetsprogram för 2015

Bakgrund

Kommissionens arbetsprogram 2015 (KOM(2014) 910) antogs den 16 december 2014. Den 15 januari 2015 inledde utrikesutskottet sin granskning av arbetsprogrammet. I samband med detta beslutade utrikesutskottet att ge bl.a. näringsutskottet tillfälle att yttra sig över arbetsprogrammet i de delar som berör utskottets beredningsområde.

I arbetsprogrammet redogör kommissionen för vilka förslag man avser lägga fram under 2015. Kommissionen redogör också för vilka liggande förslag man har för avsikt att dra tillbaka och vilka förslag man avser omarbete i enlighet med Refitprogrammet samt listar lagstiftning som kommer att träda i kraft under 2015. Kommissionen har uttalat att man kommer att lägga fram förslag som stämmer överens med de tio politiska prioriteringar som kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker redogjort för i sina politiska riktlinjer, samt dra tillbaka förslag som man anser inte står i överensstämmelse med dessa prioriteringar. Kommissionen kommer också att dra tillbaka förslag som av andra skäl saknar förutsättningar för att kunna antas. Man har en uttalad ambition att minska den nuvarande regelbördan. Kommissionen poängterar att man söker en politisk nystart, att man vill koncentrera arbetet till områden där man menar att det finns ett påtagligt europeiskt mervärde, beakta subsidiaritetsprincipen och sträva efter större öppenhet i sitt arbete.

Kommissionen har uttalat att man har för avsikt att lägga fram förslag som stämmer överens med de tio politiska prioriteringar som kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker redogjort för i sina politiska riktlinjer. Denna princip kommer att gälla även under nästkommande år. Av dessa tio prioriteringar berör fem näringsutskottets beredningsområde, nämligen En ny satsning på sysselsättningar, tillväxt och investeringar, En sammankopplad digital inre marknad, En motståndskraftig energiunion och en framåtblickande klimatpolitik, En fördjupad och mer rättvis inre marknad med starkt industribas samt Ett rimligt och balanserat frihandelsavtal med USA.

En ny satsning på sysselsättningar, tillväxt och investeringar

Kommissionen beskriver sin ekonomiska inriktning som stående på tre ben: stärkta investeringar, satsningar på strukturreformer och en ansvarsfull budgetpolitik. Under denna rubrik inkluderas också åtgärder som syftar till en bättre företagarmiljö, en starkt inre marknad samt en översyn av EU:s handels- och investeringspolitik. Sammanhållningspolitiken hör också hemma under denna rubrik. Kommissionen lyfter också fram att man inom ramen för denna prioritering kommer att verka för starkare miljöindustri och miljöinnovationer.

Inom detta prioriteringsområde finns i årets arbetsprogram inga nya initiativ inom näringsutskottets beredningsområde.

En sammankopplad digital inre marknad

Under denna rubrik anför kommissionen att EU måste ligga i den digitala revolutionens framkant både för sina medborgares och för sitt näringslivs skull. Kommissionen håller på att utarbeta en strategi om de viktigaste hindren för en säker, förtroendeingivande och dynamisk inre marknad. Strategin ska ha sex delar: bygga upp förtroende, avlägsna hinder, säkra tillgång till nätet, bygga upp den digitala ekonomin, främja e-samhället samt investera i forskning och innovation i världsklass inom informations- och kommunikationsteknik. Kommissionen avser vidare att bl.a. modernisera EU-lagstiftningen om upphovsrätt och audiovisuella tjänster och underlätta e-handeln.

Inom detta prioriteringsområde finns ett nytt initiativ i arbetsprogrammet: Paketet för en digital inre marknad.

En motståndskraftig energiunion och en framåtblickande klimatpolitik

Kommissionen anför under denna rubrik följande. Tillförlitlig energi till överkomligt pris är högt prioriterat av alla. Kommissionen kommer att anta en strategisk ram för energiunionen med centrala åtgärder för att garantera trygg energiförsörjning, minska beroendet av import från tredjeländer, integrera de nationella energimarknaderna ytterligare, öka konsumenternas delaktighet, öka energieffektiviteten, minska andelen koldioxidtunga energikällor i energimixen och främja forskning och innovation på energiområdet.

Inom detta prioriterade område finns ett nytt initiativ i arbetsprogrammet: Strategisk ram för energiunionen.

En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industribas

Med detta prioriteringsområde vill kommissionen bl.a. stärka investeringsgraden i små och medelstora företag och i s.k. midcapföretag, förbättra regelmiljön och hjälpa företagen att vara innovativa.

Inom detta prioriterade område finns ett nytt initiativ i arbetsprogrammet: Strategi för den inre marknaden för varor och tjänster.

Ett rimligt och balanserat frihandelsavtal med USA

Prioriteringen beskrivs av kommissionen på följande sätt. Handel bidrar starkt till tillväxt och sysselsättning. Förutom det transatlantiska handels- och investeringspartnerskapet med Förenta staterna bedriver kommissionen aktivt ett antal bilaterala förhandlingar, i förening med en stark satsning på multilaterala förhandlingar inom Världshandelsorganisationen. Kommissionen har redan agerat för att öka insynen i förhandlingarna om frihandelsavtalet med Förenta staterna, och fortsätter att arbeta för ett rimligt, balanserat avtal utan att göra avkall på EU:s krav på hälsoskydd, miljöskydd, socialt skydd, skydd av personuppgifter och kulturell mångfald.

Inom detta prioriterade område finns ett nytt initiativ i arbetsprogrammet: Strategi för handel och investeringar för sysselsättning och tillväxt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det välkomnar kommissionens strävan efter större öppenhet och lyhördhet gentemot medborgarna i sitt kommande arbete. Det är av stor vikt att subsidiaritetsprincipen respekteras. Utskottet delar också kommissionens bedömning att medborgarna vill att EU inte ska lägga sig i lika mycket i frågor som medlemsstaterna kan sköta bättre och hantera på lokal och regional nivå. Utskottet hade också välkomnat en större grad av konkretisering i arbetsprogrammet.

Utskottet anser också att kommissionens övergripande ambitioner att minska regelbördan för företag genom fortsatt arbete med Refitprogrammet är välkomna. Enligt utskottets uppfattning är detta ett nödvändigt och angeläget arbete. Samtidigt vill utskottet understryka att regelförenklaringsarbetet inte får leda till att grupper av företag ska kunna undantas från exempelvis arbetsmiljölagstiftning.

När det gäller kommissionens prioriteringsområden En ny satsning på sysselsättning, tillväxt och investeringar, En sammankopplad digital inre marknad samt En fördjupad och mer rättvis inre marknad med en stärkt industri och de nya initiativ som kommissionen aviserat på dessa prioriteringsområden vill utskottet påminna om vad det i andra sammanhang anförts om en väl fungerande inre marknad. Enligt utskottets mening är en väl fungerande inre marknad av avgörande betydelse när det gäller att stärka EU:s konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning till nytta för företag, arbetstagare och konsumenter. Utskottet vill också framhålla vikten av att redan överenskomna åtgärder genomförs på ett korrekt sätt och i rätt tid i alla medlemsländer innan nya åtgärder beslutas.

Angående prioriteringsområdet En motståndskraftig energiunion och en framåtblickande klimatpolitik kan utskottet konstatera att ambitionsnivån i den överenskommelse som slöts mellan EU:s stats- och regeringschefer den 23 oktober 2014 om ett klimat- och energiramverk till 2030 är lägre än vad som hade varit önskvärt. I samband med att kommissionen har aviserat att man kommer att presentera konkreta planer för en energiunion under 2015 vill utskottet också anföras att en långsiktigt hållbar och trygg energiförsörjning bäst uppnås genom satsningar på långsiktig energieffektivisering och en större tillgång på förnybar energi. Detta är viktiga delar i kampen mot klimatutmaningarna, där EU bör inta en ledarroll globalt.

När det gäller kommissionens prioritering med rubriken Ett rimligt och balanserat frihandelsavtal med USA välkomnar utskottet kommissionens arbete för ett sådant avtal. Likaså välkomnar utskottet att kommissionen ställt sig bakom det initiativ till större öppenhet i förhandlingarna som initierats av kommissionär Cecilia Malmström. Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att öka transparensen i denna typ av förhandlingar. Utskottet instämmer i

det kommissionen skriver om att ett handels- och investeringsavtal mellan EU och Förenta staterna inte får göra avkall på EU:s krav på hälsoskydd, miljöskydd, socialt skydd, skydd av personuppgifter och kulturell mångfald. Utskottet vill också påminna om att mandatet för förhandlingarna om frihandelsavtalet med Förenta staterna stipulerar att parterna ska arbeta för ekonomisk utveckling, full och produktiv sysselsättning samt främja efterlevnad och effektivt genomförande av internationella arbetsrättsliga standarder. Ett frihandelsavtal med Förenta staterna ska alltså inte urholka de gällande sociala, fackliga och ekonomiska rättigheterna i Sverige eller EU. Utskottet vill i detta sammanhang därutöver påminna om vad det i andra sammanhang anfört på ett övergripande plan om vikten av öppenhet mot tredjeländer och att olika protektionistiska tendenser såväl inom som utanför EU motverkas. Den globala frihandeln måste försvaras, och det är viktigt att handeln med länder utanför EU kan ske på öppna och likvärdiga villkor.

Stockholm den 27 januari 2015

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjalmered (M), Åsa Westlund (S), Hans Rothenberg (M), Ingemar Nilsson (S), Josef Fransson (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Christer Engelhardt (S), Helena Lindahl (C), Anna Wallén (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Maria Weimer (FP), Birger Lahti (V), Mattias Jonsson (S), Jörgen Warborn (M) och Elisabet Knutsson (MP).

Avvikande meningar

1. Kommissionens arbetsprogram 2015 (SD)

Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD) anför:

Vi sverigedemokrater vill inledningsvis framhålla att vi välkomnar kommissionens strävan efter större öppenhet och lyhördhet gentemot medborgarna i sitt kommande arbete. Vi anser att det är av stor vikt att subsidiaritetsprincipen respekteras. Vi delar också kommissionens bedömning om att medborgarna vill att EU inte ska lägga sig i lika mycket i frågor som medlemsstaterna kan sköta bättre och hantera på lokal och regional nivå. Vi hade dock önskat en större grad av konkretisering i arbetsprogrammet.

Vi sverigedemokrater anser också att kommissionens övergripande ambitioner att minska regelbördan för företag genom fortsatt arbete med Refitprogrammet är välkomna. Enligt vår uppfattning är detta ett nödvändigt och angeläget arbete. Samtidigt vill vi understryka att regelförenklingsarbetet inte får leda till att grupper av företag ska kunna undantas från exempelvis arbetsmiljölagstiftning. Vi ser positivt på Refitprogrammet i dess helhet, men anser inte att generella förenklingar på flertalet områden och branscher skulle leda till större resurseffektivitet. Arbetet med regelförenklingar bör behovsanpassas och riktas för att ge bäst möjliga effekt. Dessutom bör en avvägning göras mellan samhällsnytta och kostnader för den enskilde företagaren.

När det gäller strukturfondsprogrammen vill vi framföra följande. Vi ser betydelsen av att stöd går till rätt prioriterade projekt i sund konkurrens, men vi vill även inskräpa betydelsen av granskning, dvs. att projekt noggrant gås igenom för att förhindra fusk och för att optimera utfallet av projektstöd. Vi anser det vara en skyldighet att göra noggrannare löpande uppföljningar av de tematiska målen och att hänsyn tas till utvärderingar liksom att det finns en öppenhet för omvärderingar. Gällande det gemensamma strategiska ramverket och dess strukturfonder, anser vi det vara av vikt att fonderna endast ska kunna användas till projekt ämnade att stimulera tillväxt. Vi är skeptiska till om samtliga de tematiska målen verkligen kommer bidra till smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Vi motsätter oss principiellt strukturfonder i sin helhet, men i den situation som är nu där vi inte kan avskaffa strukturfonderna och låta medlemsstaterna själva bedöma sina behov av satsningar, vill vi framhålla att det är av stor betydelse att EU:s strukturfondsmedel används på ett så effektivt sätt som möjligt genom mer noggranna kontroller. Vi anser att i vissa fall ska projektutbetalningar ske först när projekten är klara. Av samma anledning vill vi inte heller se några nya fonder av den typ som kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker och kommissionen försöker starta. Framför allt när hela finansieringsidén bakom fonden bygger på något som bäst skulle kunna betecknas som ett pyramidspel med EU:s skattebetalares pengar.

Vi sverigedemokrater anser att prioriteringarna i Europa bör ligga i att främja konkurrenskraft, kunskap och innovation. Dock anser vi att fördelningen av de gemensamma medlen i långtidsbudgeten som är ämnade för detta är i obalans. Sverige får därmed en ekonomiskt ofördelaktig tilldelning av medlen i ESI-fonderna. Vi ser vidare positivt på stärkta investeringar i det europeiska näringslivet och dess sektorer i sin helhet. Vi vill betona vikten av konkurrensneutrala, realistiska men även rättvisa investeringar och prioriteringar för ett långsiktigt konkurrenskraftigt Europa. Vi vill även framhålla betydelsen av att avtal och investeringar skapar riktiga jobb samt att satsningarna inte genererar undanträngningseffekter.

Vidare ser vi positivt på en ökad digital uppkoppling och ökad användning av digitala tjänster men vi vänder oss emot finansieringen av den digitala inre marknaden och de prioriteringar som görs i arbetsprogrammet samt ställer oss frågande till om detta alls är en fråga för kommissionen eller EU.

Angående prioriteringsområdet En motståndskraftig energiunion och en framåtblickande klimatpolitik anser vi sverigedemokrater att EU inte är den rätta aktören och vi motsätter oss en framtida energiunion inom EU-projektet. Initiativet till en energiunion är endast ett nytt sätt för kommissionen att ytterligare försöka federalisera EU. Varje medlemsstat känner sina förutsättningar bäst själv. När det kommer till klimatpolitiken är det viktigast att verka för globalt bindande energimål på nationsnivå eller på sektorsnivå, exempelvis inom gruvindustrin. Här skulle EU kunna inta en ledande roll, men ett sådant arbete får inte drabba den svenska eller europeiska industrin till förmån för industrin i andra delar av världen. Detta skulle endast snedvrider konkurrensen och öka det globala koldioxidläckaget.

När det gäller kommissionens prioritering med rubriken Ett rimligt och balanserat frihandelsavtal med USA välkomnar vi och sverigedemokraterna kommissionens arbete för ett sådant avtal. Likaså välkomnar vi att kommissionen ställt sig bakom initiativet till större öppenhet i förhandlingarna. Enligt vår uppfattning är det angeläget att öka transparensen i denna typ av förhandlingar. Vi instämmer i det kommissionen skriver om att ett handels- och investeringsavtal mellan EU och Förenta staterna inte får göra avkall på EU:s eller medlemsstaternas krav på hälsoskydd, miljöskydd, socialt skydd, skydd av personuppgifter och kulturell mångfald. Vi vill också påminna om att mandatet för förhandlingarna om frihandelsavtalet med Förenta staterna stipulerar att parterna ska arbeta för ekonomisk utveckling och full och produktiv sysselsättning samt främja efterlevnad och effektivt genomförande av internationella arbetsrättsliga standarder. Ett frihandelsavtal med Förenta staterna ska alltså inte urholka gällande sociala, fackliga och ekonomiska rättigheter eller rättsliga regler i Sverige eller EU. Vi vill särskilt anföra att det är av stor vikt att kommissionen tydliggör hur en framtida tvistlösningsmekanism ska se ut.

2. Kommissionens arbetsprogram 2015 (V)

Birger Lahti (V) anför:

Jag vill inledningsvis framhålla att Vänsterpartiet välkomnar kommissionens strävan efter större öppenhet och lyhördhet gentemot medborgarna i sitt kommande arbete. Det är av stor vikt att subsidiaritetsprincipen respekteras. Vänsterpartiet delar också kommissionens bedömning att medborgarna vill att EU inte ska lägga sig i lika mycket i frågor som medlemsstaterna kan sköta bättre och hantera på lokal och regional nivå. Jag och Vänsterpartiet hade emellertid välkomnat en större grad av konkretisering i arbetsprogrammet.

När det gäller kommissionens prioritering med rubriken Ett rimligt och balanserat frihandelsavtal med USA vill jag framhålla att jag är starkt kritisk till det frihandelsavtal som för närvarande förhandlas fram mellan EU och Förenta staterna. Min kritik riktas dels mot det faktum att förhandlingarna präglats av slutenhet och begränsad insyn, dels mot delar i avtalet som kommer att påverka EU:s medborgare negativt. Vid sidan av förslaget till en tvistlösningsmekanism som ger investerare rätt att stämma en stat, en s.k. ISDS-klausul, finns det även en rad andra förslag som riskerar att på ett negativt sätt påverka livsmedelssäkerhet, nationell miljö- och arbetsrättslagstiftning samt den demokratiska kontrollen över välfärden.

Kommissionens ambition att göra en heltäckande översyn av EU:s handelspolitiska strategi är visserligen vällovlig. EU behöver verkligen se över en politik som sätter företag och deras vinster framför demokrati, miljö och arbetstagarnas rättigheter. Jag och Vänsterpartiet har dock inga illusioner om att kommissionen har för avsikt att ändra EU:s handelspolitik i en mer rättvis, solidarisk och miljömedveten riktning. Kommissionens agerande i samband med förhandlingarna om ett frihandelsavtal mellan EU och Förenta staterna är ett tydligt uttryck för det.